

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА
Інформаційно-бібліографічний відділ

Україна в думці і серці нашого Пророка

(до 205-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка
сценарій літературного вечора)

Київ, 2019

94(477):82-2

Україна в думці і серці нашого Пророка / (до 205-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка сценарій літературного вечора) / підготували : Л. Полозенко, Л. Сідько. – К. : НУБіП, 2019. – 12 с.

Україна в думці і серці нашого Пророка

...Я богу помолюсь...
Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу
Що проклену святого Бога
За неї душу погублю!

Так може писати тільки та людина, яка безмежно любить свою країну та її мову, поля та ліси, гаї та діброви, верби та тополі, сади вишневі та дуби столітні. Це людина, яка все своє зріле життя вболівала за долю свого народу. Хоча цій людині було важко і самій жити у цьому світі. Кріпацтво, переїзд з рідного краю, неволя. Але він жив і творив. І це Людина з великої букви: наш Тарас Григорович Шевченко.

13-річним хлопчиськом його вивезли з України. І де б він не був чи на волі чи в неволі, завжди думав, мріяв і писав про свою неньку-Україну. В своїх віршах, поемах він згадує Україну 168 раз а може й більше. Ось деякі з них:

...Праведне душе! Прийми мою мову,
Не мудру, та щиру. Прийми, привітай
Не кинь сиротою, як кинув діброви,
Прилини до мене, хоч на одне слово,
Та про Україну мені заспівай!
(На вічну пам'ять Котляревському. Ст. 27)

...Зажурилась Україна –
Така її доля!
Зажурилась, заплакала,
Як мала дитина.
Ніхто її не рятує...
Козачество гине;
(«Тарасова ніч», ст.46)

«Серце рвалося, сміялось,
Виливало мову,
Виливало, як уміло,
За темнії ночі,
За лишений сад зелений,
За ласки дівочі...
За степи та за могили,
Що на Україні...»

«Думи мої, думи мої
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас, -
Де ж мені вас діти!

В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,
По під тинню, сиротами
А я тут загину...
«Привітай те моя ненько,
Моя Україно,
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину.
(Думи мої думи ст. 50,52)

«Наша дума, наша пісня
Не вмре, не загине...
От де, люде, наша слава,
Слава України!
Без золота, без каменю,
Без хитрої мови
А голосна та правдива,
Як Господа слово...

...Утни батьку, що нехотя
На весь світ почули,
Що діялось в Україні,
За що погибала,
За що слава козацькая
На всім світі стала!
Утни батьку, орле сизий!
Нехай я заплачу.
Нехай свою Україну
Я ще раз побачу...
(«До Основ'яненка», ст. 62)

Було колись – в Україні
Ревіли гармати;
Було колись – запорожці
Вміли панувати.
Панували, добували
І славу і волю;
Минулося – осталися
Могили на полі...

Було колись – в Україні
Лихо танцювало,
Журба в шинку мед-горілку
Поставцем кружала.
Було колись добре жити

На тій **Україні...**
(«Іван Підкова», ст..63)

«Гомоніла **Україна**,
Довго гомоніла,
Довго, довго кров степами
Текла – червоніла...
(«Треті півні», ст.97)

Задзвонили в усі дзвони
По всій **Україні**;
Закричали гайдамаки:
«Гине шляхта, гине!
Гине шляхта! Погуляєм
Та хмару нагрієм...
(«Червоний бенкет», ст.99)

Зійшло сонце; **Україна**
Де палала, тліла,
А де шляхта, запершися,
У будинках мліла...
Отаке-то було лихо
По всій **Україні!**
Гірше пекла... А за віщо,
За що люде гинуть?...
(Гупалівщина, ст.104)

Минають дні, минає літо,
А **Україна**, знай горить;
По селах голі плачуть діти –
Батьків немає. ...

«Придбав Максим собі сина
На всю **Україну**.
Хоч не рідний син Ярема
А щира дитина...

«Сини мої, сини мої!
На ту **Україну**
Дивіться: ви за неї
Й я за неї гину...

...З того часу в **Україні**
Жито зеленіє;
Не чуть плачу, ні гармати,

Тільки вітер віє,
Нагинає верби в гаї
А тирсу на полі.
Все замовкло. Нехай мовчить:
Така Божа воля...
(Гонта в Умані, ст. 118, 119, 124, 128).

Світе тихий, краю милий
Моя **Україно!**
За що тебе сплюндровано
За що, мамо, гинеш?...

«Ой Богдане!
Нерозумний сину
Подивись тепер на матір,
На свою **Вкраїну...**
(Розрита могила, ст.194)

«Мої муки, мої люті
В хмари заховаю.
А ти, моя **Україно,**
Безталанна вдово,
Я до тебе літатиму
З хмари на розмову...

«**Україно! Україно!**
Оце твої діти,
Твої квіти молодії
Чорнилом политі...»
(Сон, ст. 208, 218)
«ще на Україні веселі
І вольнії пишалися села
Тоді, як праведно жили
Старий козак і діток двоє...»
(Невольник, ст..237)

Стоїть в Суботові
На горі високій
Домовина **України**
Широка, глибока,
Ото церков Богданова,
Там-то він молився...

«Отак-то Богдане!
Занапастив еси вбогу

Сироту Україну!
За те ж тобі така й дяка
Церков-домовину
Нема кому полагодить!!
На тій Україні»

«Так сміються ж з України
Сторонні люди!
Не смійтеся, чужі люди!
Церков-домовина
Розвалиться... із під неї
Встане Україна...
(Стоїть в селі Суботові, ст. 268,269)

...О друже мій добрий! Друже незабутній
Живою душею в Україні витай,
Літай з козаками дрібними сльозами
Розриті могили в степі назирай...
(Кавказ, ст.. 288)

«Нема на світі України
Немає другого Дніпра
А ви претеса на чужину
Шукати доброго добра...»

«Доборолась Україна
До самого краю
Гірше ляха свої діти
Її розпинають... «

«І забудеться срамотня
Давня година,
І оживе добра слава,
Слава України...

«Добридень же, новий годе,
В торішній свитині!
Що ти несеш в Україну
В латаній торбині?...»
(Три літа, ст. 309)

«Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій...»

(Заповіт, ст.309)
«Любіться, брати мої,
Україну любіте
І за неї, безталанну,
Господа моліте...»
(В казематі, ст.327)

«Холодне серце, як згадаю,
Що не в **Україні** поховають,
Що не в **Україні** буду жить,
Людей і Господа любить.»
(В неволі тяжко, хоча й волі, ст..335)

«Смиріться, молітесь Богу
І згадуйте один другого,
Свою **Україну** любіть,
Любіть її ... Во время люте,
В останню тяжкую минуту
За неї Господа моліть»
(Чи ми ще зійдемося знову, ст. 337)

«...І не в однім отім селі,
А скрізь на славній **Україні**
Людей у ярма запрягли
Пани лукаві... Гинуть! Гинуть!...»
(І виріс я на чужині, ст. 425)

«В моїй **Україні** колись...
Колись божились та клялись,
Братались, сестрились зо мною,
Поки, мов хмара, розійшлись
Без сльоз, роси тії святої...»
(І знов мені не привезла...,ст. 450)

«Для кого я пишу? Для чого?
За що я **Вкраїну** люблю?
Чи варт вона огня святого?...
Бо хоч зостаріють за того,
А ще не знаю, що роблю...»
(Хіба самому написати...ст. 485)

«Жить на світі, волочити
В неволі кайдани!
Може, ще я подивлюся
На мою **Україну...**

Може, ще я поділюся
Словами-сльозами
З дібровами зеленими
З темними лугами...»
(Лічу в неволі дні і ночі...ст.. 492)

Впродовж свого недовгого життя Тарас Шевченко дуже тужив за Україною, за рідним краєм, за рідною мовою і це все виливалося й його віршах та поемах. Він і гадки не мав, що його будуть знати, вивчати, пам'ятати всі покоління після нього. І мабуть тому і написав такий вірш, як «Мені однаково чи буду...»

« Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні
Чи хто згадає чи забуде
Мене в снігу на чужині –
Однаковісінько мені.
В неволі виріс меж чужими,
І, не оплаканий своїми,
В неволі плачучи умру,
І все з собою заберу,
Малого сліду не покину
На нашій славній Україні,
На нашій – не своїй землі
І не пом'яне батько з сином,
Не скаже синові: «Молись.
Молися сину: за Вкраїну
Його замучили колись»
Мені, однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні...
Та неоднаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві і в огні
Її окраденую, збудять...
Ох, не однаково мені.» (ст. 329)

Шевченко помилився. Його добре знають, вивчають та шанують. В Україні встановлено більш як 400 пам'ятників, твори перекладені на 52 мови світу. До його могили в Каневі приїздять цілі делегації з усіх куточків України та світу.

Збулась мрія нашого Тараса, Україна незалежна держава. Та на превеликий жаль іде війна на Сході і гинуть наші хлопці. Та ми переможемо! З нами наш Пророк!

Посилання в тексті на книжкове видання : Шевченко Т. Кобзар / Тарас Шевченко. – К. : Дніпро, 1985. – 640 с.

